

Parlamentul
Republicii Moldova

OS nr. 48
08.12.2022

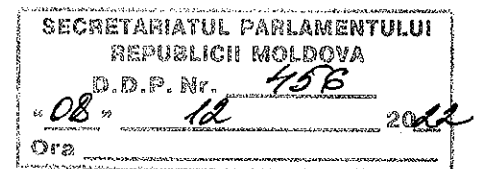
Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002.

Anexă: Proiectul de lege

Nota informativă

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

Ion Grosu	Olsea Stancu
Prodinom Vadole	Rosea Veronica
Vitalie Jacot	Andriean Cheptanar
BABICI ION	Ion Spita
	Rabacari Esibe
	Ecaterina Cojocari
	Mihail Ducea
	Maria Dancer
	Artemie Cătanoi

LEGE
pentru modificarea Codului penal al
Republicii Moldova nr. 985/2002

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu articolele 134²³ și 134²⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 134²³. Entitate anticonstituțională

Prin entitate anticonstituțională se înțelege structura creată pe teritoriul unui stat, în afara reglementărilor constituționale ale statului respectiv și nerecunoscută în conformitate cu prevederile internaționale.

Articolul 134²⁴. Structură informativă ilegală

Prin structură informativă ilegală se înțelege orice structură creată în afara reglementărilor constituționale și legale ale statului, în scopul culegerii și prelucrării informațiilor ce conțin secret de stat, altor informații ce pot fi folosite pentru comiterea unor acțiuni în dauna suveranității, independenței, inviolabilității teritoriale, securității de stat sau capacității de apărare a Republicii Moldova, precum și în scopul recrutării persoanelor în vederea acordării sprijinului în astfel de acțiuni.”.

2. Se completează cu articolul 337¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 337¹. Periclitarea gravă a securității Republicii Moldova

(1) Periclitarea gravă a securității Republicii Moldova, adică fapta săvârșită intenționat de către un cetățean al Republicii Moldova, de un cetățean străin sau de un apatrid în dauna suveranității, a independenței, a inviolabilității teritoriale, a securității de stat sau a capacității de apărare a Republicii Moldova, manifestată prin una din următoarele acțiuni:

a) transmiterea, sustragerea sau culegerea de informații ce constituie secret de stat cu scopul de a le transmite reprezentanților unei entități anticonstituționale, ai unei organizații a acesteia sau agenturii lor;

b) transmiterea, sustragerea sau culegerea altor informații decât cele menționate la lit. a) din însărcinarea serviciului de spionaj al unei entități anticonstituționale pentru a fi folosite în dauna intereselor Republicii Moldova;

c) acordarea de ajutor unei entități anticonstituționale la înlăptuirea de activități dușmănoase împotriva Republicii Moldova,
se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(2) Este liberată de răspundere penală pentru înlăptuirea uneia dintre faptele menționate la alin. (1) persoana, racolată de serviciul de spionaj al unei entități anticonstituționale, care nu a săvârșit niciun fel de acțiuni pentru realizarea însărcinării criminale primite și a declarat de bună voie autorităților despre legătura sa cu serviciul de spionaj al entității anticonstituționale.”.

3. Se completează cu articolele 338¹-338³ cu următorul cuprins:

„Articolul 338¹. Constituirea unei structuri informative ilegale

Inițierea, organizarea, constituirea pe teritoriul Republicii Moldova a unei structuri informative ilegale sau recrutarea, instigarea la recrutare a altor persoane pentru comiterea unor acțiuni în dauna suveranității, independenței, inviolabilității teritoriale, securității de stat sau capacității de apărare a Republicii Moldova,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 10 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 8000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

Articolul 338². Complotul împotriva Republicii Moldova

Stabilirea, menținerea unei legături cu un stat străin, o organizație străină sau reprezentanții acestora în scopul comiterii infracțiunii prevăzute la art. 337 și 338 sau acordul de a se angaja într-o astfel de activitate,

se pedepsește închisoare pe un termen de la 2 la 7 ani.

Articolul 338³. Culegerea neautorizată de informații

(1) Culegerea sau sustragerea de către o persoană a informațiilor în scopul stocării sau folosirii acestora în dauna suveranității, independenței, inviolabilității teritoriale, securității de stat sau capacității de apărare a Republicii Moldova, dacă nu constituie trădare de Patrie sau spionaj,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare pe un termen de la 2 pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită de o persoană căreia aceste informații i-au devenit cunoscute în legătură cu serviciul sau munca sa,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1050 la 1850 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 pînă la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.”

4. Se completează cu articolul 340¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 340¹. Separatismul**

(1) Acțiunile de separatism, adică acțiunile săvârșite în scopul de a separa o parte din teritoriul Republicii Moldova cu încălcarea prevederilor legislației naționale sau a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și distribuirea obiectelor, producerea și/sau difuzarea în diferite forme și mijloace a materialelor și informațiilor care incită la astfel de acțiuni,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Instigarea la acțiuni de separatism,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 700 la 1500 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2) săvârșite de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional,

se pedepsesc cu închisoare de 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1) însoțite de:

- a) aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei;
- b) aplicarea armelor de foc sau a substanțelor explozive;
- c) daune materiale în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu închisoare de 7 la 12 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 15 ani.

(5) Finanțarea acțiunilor de separatism, adică punerea la dispoziție sau colectarea intenționată de către orice persoană, prin orice metodă, direct sau indirect, a bunurilor de orice natură dobândite prin orice mijloc, sau prestarea unor servicii financiare în scopul utilizării acestor bunuri ori servicii sau cunoscînd că vor fi utilizate, în întregime sau parțial la organizarea, pregătirea ori comiterea acțiunilor de separatism,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 6 la 12

ani, iar persoana juridică cu amendă în mărime de la 12000 la 15000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.”

5. La art. 341 alin. (1) textul „ori la violarea integrității teritoriale a Republicii Moldova” se exclude.

6. Se completează cu articolul 352² cu următorul cuprins:

„Articolul 352². Neînștiințarea autorităților despre infracțiunile contra statului și securității naționale

(1) Fapta persoanei care, luând cunoștință despre pregătirea sau săvârșirea uneia din infracțiunile prevăzute la art. 337-340, 343, nu înștiințează autoritățile statului,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 pînă la 1000 unități convenționale sau cu închisoare pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Nu sînt pasibili de răspundere penală pentru neînștiințare, soțul (soția) și rudele apropiate ale persoanei care pregătește sau a săvârșit una din infracțiunile menționate.”

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea Codului penal al
Republicii Moldova nr. 985/2002

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege privind modificarea Codului penal al Republicii Moldova, a fost elaborat și înaintat de către un grup de deputați, în conformitate cu art.47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

Proiectul de lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 a fost elaborat în vederea ajustării cadrului normativ în domeniul asigurării securității de stat, la situația operativă reală pe palierul combaterii riscurilor și amenințărilor, generate de acțiunile informativ subversive ale serviciilor speciale străine în raport cu Republica Moldova.

În urma unei analize a practicii de aplicare a cadrului legislativ pe segmentul securității naționale, efectuate de către Serviciul de Informații și Securitate, au fost depistate mai multe aspecte problematice. Astfel, evaluarea procesului de aplicare a normelor actuale, cum ar fi art. 337 Cod penal (Trădare de Patrie) și art. 338 Cod penal (Spionajul), a scos în evidență lipsa normelor penale care ar incrimina faptele conexe acestor infracțiuni.

Prin urmare, acțiunea acestor norme este foarte restrânsă și nu cuprinde toate trăsăturile esențiale ale faptelor infracționale, ce atentează la securitatea statului. Subsidiar, un alt subiect îl reprezintă combaterea activităților informativ-subversive ale exponenților unor entități neconstituționale, care nu pot fi calificate drept „un stat străin” în sensul prevederilor articolelor 337 și 338 Cod penal.

La etapa actuală, așa numitul „mgb al rmn” reprezintă o structură centralizată, bine organizată în subdiviziuni operative, de suport și speciale de intervenție, organe teritoriale și organe subordonate, care desfășoară activitate ilegală de informații și contrainformații, care desfășoară activități atât în interesul său, cât și a altui stat. Formele, metodele și tactica acestor acțiuni sunt caracteristice unui serviciu special clasic.

Imperfecțiunea legislației actuale împiedică utilizarea efectivă a instrumentelor legale și funcționale pentru documentarea, prevenirea și contracararea acestor acțiuni. Or, necesitatea stabilirii și aplicării unui sistem de măsuri de ordin juridico-penal pentru manifestările care atentează la integritatea suveranitatea și securitatea statului, reiese din specificul situației din Republica Moldova, exclusiv întru asigurarea securității naționale.

Subsidiar, fiind afectată de fenomenul separatismului, Republica Moldova necesită pe lângă măsurile economice, diplomatice, politice sau de altă natură, o bază normativă solidă cu caracter penal de prevenire și combatere a amenințărilor la adresa suveranității și integrității teritoriale.

În contextul celor expuse supra, reținem necesitatea adoptării cât mai urgente a modificărilor propuse în proiect.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Astfel, *Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002* va suporta următoarele intervenții:

I. Completarea codului cu noțiunile de entitate neconstituțională și structură informativă ilegală. Prin introducerea acestor noțiuni se urmărește încadrarea normativă a organizațiilor paramilitare neconstituționale care aduc atingere intereselor și securității Republicii Moldova.

II. Completarea codului cu noi componente de infracțiune care incriminează faptele conexe infracțiunilor de spionaj și trădare de Patrie. Astfel, se propune incriminarea faptei de a iniția, organiza sau constitui pe teritoriul Republicii Moldova o structură informativă ilegală sau atragerea la răspundere penală pentru recrutarea, instigarea la recrutare a altor persoane pentru comiterea unor acțiuni în dauna suveranității, independenței, inviolabilității teritoriale, securității de stat sau capacității de apărare a Republicii Moldova. Suplimentar, proiectul prevede pedeapsa penală pentru astfel de acțiuni precum complotul împotriva Republicii Moldova sau culegerea neautorizată de informații, dacă faptele nu prezintă elementele constitutive ale infracțiunilor de trădare de Patrie sau spionaj.

III. Subsecvent, proiectul conține o normă de incriminare prin care persoana care a luat cunoștință despre pregătirea sau săvârșirea unor infracțiuni contra securității de stat și nu înștiințează autoritățile, este pasibilă de răspundere penală. Prin incriminarea acestei omisiuni, implicit, este instaurată obligația legală a oricărei persoane (mai puțin soțul sau rudele apropiate ale făptuitorului) de a încunoștința săvârșirea infracțiunilor contra securității naționale, ceea ce corespunde obligației morale, instituită constituțional, de fidelitate față de țară și, nu în ultimul rând, unei obligații civice.

IV. Completarea codului cu o componentă nouă de infracțiune care incriminează acțiunile săvârșite în scopul de a separa o parte din teritoriul Republicii Moldova cu încălcarea prevederilor legislației naționale sau a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și distribuirea obiectelor, producerea și/sau difuzarea în diferite forme și mijloace a materialelor și informațiilor care incită la astfel de acțiuni. În acest context, reținem că legislația națională nu conține dispoziții legale care ar incrimina faptele orientate spre atentarea la integritatea și inviolabilitatea teritorială a Republicii Moldova, în ciuda faptului că țara noastră se confruntă timp de 30 de ani cu această problemă în regiunea transnistreană. Această stare de lucruri generează pericolul dezmembrării teritoriale a statului, ca rezultat al unor acțiuni ilegale și nesancționate penal din

partea unor reprezentanți ai preinsei autorității. Prin urmare, modificările propuse vizează activitatea infracțională care subminează existența în continuare a unității și indivizibilității statului Republica Moldova.

4. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul nu implică cheltuieli din bugetul de stat.

5. Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare

Proiectul de lege nu va necesita modificarea altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege urmează a fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

Oloea Stancu Stancu